

Obžalovaný Jansta trvá na tom, že ohledně dotací byl poradcem ministryně Valachové

Obžalovaný šéf České unie sportu (ČUS) Miroslav Jansta trvá na tom, že byl poradcem bývalé ministryně školství Kateřiny Valachové (ČSSD). Uvedl to včera v pražském městském soudu, který znovu projednává kauzu zmanipulování sportovních dotací.

Obžaloba tvrdí, že ministerská náměstkyně pro sport Simona Kratochvílová vynášela Janstovi informace a že ovlivnila výši dotací ve prospěch ČUS. Kratochvílová se hájí tím, že Janstu jí ke komunikaci přidělila přímo ministryně, což ale Valachová popírá.

Žalobce chtěl pět let vězení

Státní zástupce žádal pro Janstu v předchozím hlavním líčení pět let vězení, pětiletý zákaz činnosti ve vedení spolků a dvoumilionový trest. Podle obžaloby se totiž prokázalo, že Kratochvílová a šéf odboru sportu Zdeněk Bříza zvýhodňovali v roce 2017 konkrétní žadatele o dotace na základě

požadavků Jansty, sekretáře ČUS Jana Boháče a tehdejšího šéfa českého fotbalu Miroslava Pelty. Městský soud Janstu, ČUS, Boháče i Břízu osvobodil, tento verdikt ale následně zrušil odvolací senát a vrátil kauzu k dalšímu dokazování.

Valachová organizovala společné večeře. Já jsem to neorganizoval, já jsem z toho byl překvapen

Miroslav Jansta

Jansta i včera argumentoval, že byl poradcem ministryně, která s ním sama probírala detaily z činnosti úřadu. Na dotaz soudu připustil, že pracovní vztah neměli. Podle Janstova výkladu vzniklo jeho postavení faktického poradce z toho, že byl místopředsedou Národní rady pro sport, tedy poradního orgánu.

Foto PRÁVO – Petr Horník

S Valachovou Jansta podle vlastních slov poprvé jednal zhruba měsíc po jejím jmenování v roce 2015. Následnou komunikaci popsal jako intenzivní, ministryně k němu podle něj přistupovala jako k poradci. „Organizovala společné večeře. Já jsem to neorganizoval, já jsem z toho byl překvapen,“ řekl.

Chládek prý volal pětkrát denně

Předchůdce Valachové v ministerské funkci Marcel Chládek (ČSSD) s Janstou podle výpovědi šéfa ČUS hovořil ještě častěji. „Volal mi pětkrát denně,“ poznamenal Jansta. Komunikace podle něj zesílila, když Jansta podpořil myšlenku samostatného ministerstva sportu. „Tam to naštěstí ochladlo, takže jsem si chvilku odpočinul. Předtím mě honil jako nadmutou kozu,“ prohlásil o Chládkovi. (ČTK, zr)

Jan Boháč (vlevo) a Miroslav Jansta u pražského městského soudu.

Ve Štrasburku loni patnáctkrát uspělo Česko, pětkrát stěžovatelé

Evropský soud pro lidská práva (ESLP) loni rozhodl o 24 případech proti Česku. V pěti případech shledal porušení Evropské úmluvy o lidských právech, v 15 nikoliv. Zbylé čtyři stížnosti skončily smírem. Včera to řekl nový vládní zmocněnec pro zastupování českého státu ve Štrasburku Petr Konůpka.

Zhodnotil, že aktivita soudu

vůči Česku oproti dřívějšímu vzrůstá a oznámených i rozhodovaných stížností proti ČR je více.

Úspěch české obhajoby v 15 loňských případech je podle Konůpky pozitivní vizitkou pro rozhodování českých soudů. „Podařilo se (štrasburskému) soudu vysvětlit, že rozhodnutí vnitrostátních soudů byla v souladu s Evropskou úmlu-

vou o lidských právech,“ řekl. „Podle statistik Evropského soudu pro lidská práva, které byly zveřejněny minulý týden, tam v současnosti leží zhruba 140 případů proti České republice. Z nich 50 už nám bylo jako zástupcům vlády oznámeno, zbývající čekají na posouzení a případné oznámení české vlády,“ popsal Konůpka současný stav. (ČTK, zr)

Covid v roce 2022 přestal být nejčastější příčinou úmrtí

Loni v prvním pololetí zemřelo v Česku 60 tisíc lidí. V porovnání se stejným obdobím roku 2021 to bylo o 16 700 úmrtí méně. Na první místo příčin úmrtí se namísto covidu vrátila ischemická choroba srdeční. Oznámil to Český statistický úřad (ČSÚ).

„Meziroční pokles počtu zemřelých souvisel se snížením úmrtnosti na onemocnění co-

vid-19,“ konstatovala statistička Markéta Šafusová.

Nejvýrazněji, o téměř dvě pětiny, se meziročně snížil počet zemřelých v Karlovarském kraji, kde se na úmrtnosti v roce 2021 podílel covid z více než 40 procent.

V souvislosti s ischemickou chorobou srdeční statistici evidovali 13,5 procenta úmrtí. Ve spojitosti s ní zemřela dokon-

ce více než pětina seniorů nad 85 let. Covid byl jako základní příčina určen v 6,4 procenta případů. Mezi dalšími příčinami následovalo srdeční selhání (5,8 procenta zemřelých), cévní nemoci mozku (5,5 procenta) a cukrovka (3,9 procenta).

V roce 2021 byl podle statistik covid příčinou 25 500 úmrtí, což představovalo 18 procent zemřelých. (jas, Novinky.cz)

Do potravinové banky míří senioři i samoživitelky

Pavel Cechl

K výdejnímu místu Potravinové banky pro Prahu a Středočeský kraj v zapadlé uličce v pražských Vršovcích se po cestě mezi ploty scházejí klienti. Ti obdarovaní už naopak směřují zpět k nedaleké tramvaji.

Je mezi nimi i postarší muž s papírovou taškou. Na výdejní místo dochází pro základní potraviny proto, že je jako samostatně žijící odkázán jen na svou penzi. „I kdybych dostával dvakrát tolik, musel bych výrazně šetřit,“ říká.

O kus dál stále stojí řada lidí. „Kdybyste přišel o hodinu dříve, to byla fronta až k té bílé dodávce,“ ukazuje k více než dvacet metrů vzdálenému autu starší dobrovolník, který se na rozdíl od tašek s potravinami podílí.

„Když jsme měli výdejní místo ve Zdišech, tak tam chodili většinou mladší lidé. Sem míří senioři, samoživitelky či lidé bez domova,“ dodává.

Je úterý a podle jeho odhadu potravinová banka v tento den rozdává zhruba dvě stě tašek s trvanlivými potravinami. Bývá v nich rýže, těstoviny, olej, cukr, čaj, polévky v sáčku, mléčné výrobky nebo jiné položky, které jsou zrovna k dispozici.

Jen na doporučení

Dobrovolníci většinou rozdávají i ovoce a zeleninu. „Ale tady nemáme moc místa, kam bychom je mohli dát,“ podotýká muž. Součástí pomoci bývá také základní hygienické prostředky, například pleny.

Jednou z těch, kteří si sem chodí pro potravinové balíčky,

je i zhruba sedmdesátiletá Věra. „Bez toho bych to nezvládla. I když jsem odpracovala více než požadovaných pětadvacet let, důchod moc velký není. A všechno zdražuje, energie i potraviny,“ říká.

Dostává sice příspěvek na bydlení, ale ani s ním jí po zaplacení nájmu a dalších nezbytností moc peněz na život nezbyvá.

Mám čtyři děti, toto je pro nás výrazná pomoc

žena z Prahy

Na vysoký nájem, který jí komplikuje finanční situaci, si stěžuje i mladá žena s kočárkem. „Mám čtyři děti, takže toto je pro nás výrazná pomoc,“ konstatuje plaše.

Podle vedoucí Potravinové banky pro Prahu a Středočeský kraj Věry Doušové mají jednou týdně nárok na tašky se základními potravinami lidé s doporučením z úřadu práce, sociálních odborů radnic nebo organizací, které poskytují sociální služby.

„Devadesát procent tvoří osamělí senioři a samoživitelky. Deset procent jsou pak třeba lidé bez domova či uprchlíci, které mají děti do tří let nebo jsou v seniorském věku,“ vypráví v centrální kanceláři banky nad skladem v pražských Letňanech. Některým lidem, kteří se nemohou pohybovat, banka balíčky jednou týdně rozváží.

Skladba lidí, jimž banka poskytuje pomoc, se ale v poslední době trochu mění. „Je vidět, že nastalo zdražení energií

Foto PRÁVO – Jan Handrejch

Ředitelka potravinové banky pro Prahu a střední Čechy Věra Doušová.

a potravin. Zatímco dříve chodili jen osamělí senioři, nyní už chodí i dvojice. I se dvěma důchody jim pražský byt a energie seberou většinu peněz,“ říká Doušová. Poslední dobou podle ní začínají vzhledem k nedostatku peněz chodit i ženy s partnerem, které jsou na mateřské či rodičovské.

Zlomilo se to, jak říká, loni na jaře, kdy se začalo projevovat zdražování. „Ale bylo to postupně, ne tak skokově, jako když byl covid. Tenkrát ze dne na den přišly namísto sta lidí dva tisíce,“ vypráví.

Na výdejním místě tehdy musela rozdávat koordinovat i policie. Podle Doušové to bylo

zčásti proto, že se na pokyn úřadů rozdávaly balíčky i bez doporučení.

Charita i sbírky

Mezi příjemci potravin však nejsou pouze individuální příjemci, ale i organizace, kterých má banka v současnosti na starosti takřka tři stovky. Je mezi nimi například Červený kříž, Charita, Naděje, Armáda spásy, ale i ty malé, jako jsou Domy na půl cesty, azylové domy, domy pro týrané ženy či dětské domovy. Ty ale nedostávají balíčky, samy potraviny svým klientům třídí či z nich vaří.

Jídlo přitom potravinová

banka bere například ze sbírek lidí či skupin. „Pravidelně nám vozí potraviny třeba hasiči z jedné vesnice nebo piloti ze Kbel,“ říká Doušová. Sbírkové ale dělají třeba i školy či různé firmy.

Velkou část také dávají supermarketům. „Máme sedm dodávkových vozů, které každé ráno před šestou vyjíždějí pro zboží do obchodů,“ líčí Doušová. Ve skladu v Letňanech se pak potraviny třídí. Vedle něj má banka ještě sklad ve Zdišech a Malešicích.

Zázračné dary

Ve skladišti, které vypadá jako jakýkoliv jiný sklad s potra-

Loni pomohli 300 tisícům lidí

Potravinové banky, kterých je v Česku patnáct, loni shromáždily přes 11 300 tun potravin, jimiž pomohlo více než 300 tisícům lidí. Potřeba potravinové pomoci stoupla o 30 procent, sdělila Česká federace potravinových bank.

Potravinové banky dodávají potraviny buď přímo potřebným, nebo do 1368 organizací, které je pak předávají lidem v nouzi. Hodnota potravin, které banky shromáždily, je přes 680 milionů Kč.

vinami ve větším obchodě, se pohybují dvě nebo tři zaměstnankyně. Vydávají potraviny starším pánovi z neziskové organizace a připravují tašky pro individuální příjemce.

„Zrovna ráno za mnou děvčata přišla, že nemáme ani rýži, ani těstoviny. Naštěstí ale přišel dar, ve kterém kromě tohoto typu potravin byly i nějaké konzervy a polévky v sáčku. Občas to vypadá, že to bude zoufalé a nebudeme tam mít co dávat, a pak se stane zázrak a něco přijde,“ dodává Doušová.

Podle ní by však bylo dobře, kdyby potravinové banky zásobovaly i více výrobců, jako je tomu v Německu. „My jich máme pár, kteří nám dodávají jídlo, ve kterém je nedopatřením třeba o gram nižší než uvedená hmotnost. Nebo je to jogurt, do kterého omylem místo jahod přišly třešně,“ přibližuje.

„Ale není to pro ně výhodné, protože nejsou zbraveni povinností zaplatit z toho daň. Zatímco když to zlikvidují, tak to odepíšu,“ uzavírá vedoucí s tím, že by stát měl změnit zákon.